

OBJAŚNIENIA WSTĘPNE DO POLSKIEJ SCALONEJ NOMENKLATURY TOWAROWEJ HANDLU ZAGRANICZNEGO (PCN)

1. Zakres i funkcje PCN

Polska Scalona Nomenklatura Towarowa Handlu Zagranicznego (PCN) obejmuje towary oraz grupy towarowe w ujęciach występujących w obrotach z zagranicą i przyjmowanych w ewidencji i statystyce handlu zagranicznego a także na potrzeby celne.

PCN nie identyfikuje natomiast poszczególnych towarów, a więc z zasady nie uwzględnia podziału na szczegółowe asortymenty wyrobów, a w szczególności według marek, odmian itd. Została opracowana przez ścisłe wykorzystanie systemu Scalonej Nomenklatury (Combined Nomenclature - CN) zastosowanej w krajach Unii Europejskiej, do której wprowadzono dodatkowe podpozycje na poziomie dziewięcioznakowym. Wszystkie pozycje niepodlegające podziałowi uzupełnione są cyfrą 0.

Z kolei Scalona Nomenklatura stanowi rozwinięcie międzynarodowego systemu klasyfikacji towarów o nazwie "Zharmonizowany System Oznaczania i Kodowania Towarów" (Harmonized Commodity Description and Coding System - HS), który został przyjęty przez Światową Organizację Celną (WCO), jako wyjściowy układ klasyfikacyjny do obrotów handlu międzynarodowego. W stosunku do HS, Scalona Nomenklatura zwiększa przeszło dwukrotnie ilość grupowań klasyfikacyjnych, bowiem w miejsce ok. 5000 pozycji HS przyjmuje ok. 10000 grupowań najniższego poziomu.

Opracowana przy dostosowaniu do warunków krajowych Polska Scalona Nomenklatura Towarowa Handlu Zagranicznego (PCN):

- zachowuje pełną zgodność w zakresie symboliki oraz nazewnictwa grupowań z rozwiązaniami przyjętymi w CN w zakresie 8 znaków,
- przyjmuje z CN wszelkie wyjaśnienia dotyczące zakresu przedmiotowego poszczególnych grupowań, podawane w formie uwag do poszczególnych sekcji i działów a także dotyczące szczegółowych pozycji,
- podaje uzupełniające jednostki miar stosowane w obrocie handlu zagranicznego (obok jednostek masy).

Pominięto w niej natomiast, występujące w CN, wyjaśnienia dotyczące spraw celnych.

Polska Scalona Nomenklatura Towarowa Handlu Zagranicznego (PCN) zastępuje Nomenklaturę Towarową Handlu Zagranicznego (opartą na Systematycznym Wykazie Wyrobów).

Podyktowane to jest w szczególności potrzebami współpracy międzynarodowej, w zakresie zarówno działalności handlowej jak też innych powiązań integracyjnych krajów europejskich.

Ponieważ Scalona Nomenklatura (CN) spełnia w ogólnym systemie klasyfikacji gospodarczych krajów europejskich rolę wiodącą, przyjęte w PCN rozwiązania będą ściśle powiązane z systemami klasyfikacyjnymi jakie zakłada się, że będą wprowadzone w Polsce na podstawie rozwiązań międzynarodowych.

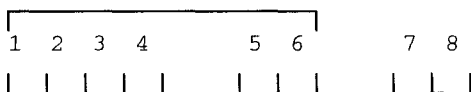
Dotyczy to w szczególności zastępowania klasyfikacjami międzynarodowymi Systematycznego Wykazu Wyrobów również w innych dziedzinach statystyki (poza handlem zagranicznym).

2. Struktura PCN

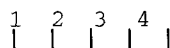
Polska Scalona Nomenklatura Towarowa Handlu Zagranicznego (PCN) jest klasyfikacją sześciopozomową, z tym że poziom pierwszy, tj. podział na sekcje nie znajduje wyrazu w podstawowej symbolice cyfrowej i jest oznaczony liczbami rzymskimi. Podział ogólnej zbiorowości towarów na poszczególne poziomy klasyfikacyjne nie wynika z zastosowania określonych, jednolitych kryteriów podziału, lecz polega na stopniowym uszczegółowianiu grup towarowych. Jedynie w zakresie podziału na sekcje i częściowo w odniesieniu do działów (które stanowią drugi poziom klasyfikacyjny) występuje pewne powiązanie grupowań towarowych ze strukturą gospodarki oraz rodzajami działalności gospodarczych. Pierwsze cztery poziomy klasyfikacyjne stanowią powtórzenie układu klasyfikacyjnego przyjętego w HS, natomiast piąty stanowi jego uszczegółowienie. Pomijając pierwszy poziom, który jak wyżej wspomniano jest oznaczony liczbami rzymskimi, symbole cyfrowe nomenklatury oparte są na systemie hierarchiczno - setnym. Oznacza to, że grupowania zaliczone do poszczególnych poziomów klasyfikacji są oznaczone symbolami dwucyfrowymi, z wyjątkiem poziomu szóstego, który oznaczony jest jedną cyfrą. W konsekwencji symbole cyfrowe zawierają 2, 4, 6, 8 i 9 znaków cyfrowych, w zależności od poziomu klasyfikacyjnego. Wyróżnienie poziomu pierwszego (sekcji) jest możliwe tylko przez określenie przedziałów symboli działów, co jest uwidocznione w wykazie sekcji i działów CN.

Struktura symboli PCN jest następująca:

Symbol HS

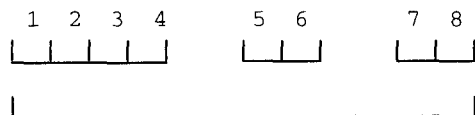
_____ Dział

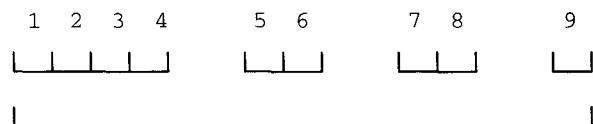
_____ Pozycja HS

_____ Podpozycja HS

_____ Podpozycja CN

_____ Podpozycja PCN

W niektórych działach występują dodatkowo podtytuły określające powiązane ze sobą zbiorowości pozycji; nie znajdują one jednak żadnego wyrazu w strukturze symbolu.

III

Grupowania końcowe są oznaczone zawsze symbolami dziewięciodziesięciocyfrowymi zaś grupowania macierzyste symbolami dwu-, cztero-, sześć- i ośmiocyfrowymi.

Na pięciu poziomach klasyfikacyjnych stosowane są oznaczenia od 01 do 99 przy czym, począwszy od kodu czterocyfrowego, występują bloki symboli dwucyfrowych tj. z uwzględnieniem przerw w numeracji. Na poziomie 6 stosowane są oznaczenia 1 cyfrowe od 0 do 9. Stopień wykorzystania symboli jest niewielki, co umożliwia swobodne dokonywanie zmian i uzupełnień. Symbol 00 na poszczególnych poziomach klasyfikacji oznacza brak podziału na danych poziomach i może wystąpić wewnątrz symboli.

3. Nazwy grupowań w PCN

Nazwy grupowań PCN (przejęte z HS i CN) mają postać:

- nazwy pełnej, lub
- nazwy wymagającej rozwinięcia.

Nazwy pełne sformułowane są w taki sposób, że bez konieczności odwoływania się do nazw innych grupowań określają w sposób dostatecznie wyczerpujący zakres danego grupowania. Przy redagowaniu tych nazw stosunkowo często posłużono się metodą specyfikowania grup lub rodzajów wyrobów wchodzących w skład danego grupowania. Metoda ta spowodowała jednak znaczne wydłużenie nazw dochodzących niekiedy do 700 znaków. W celu uporządkowania tych specyfikacji nazwy dłuższe podzielono na człony obejmujące wyroby pokrewne i rozdzielano je średnikami. (Człony te wykorzystano następnie przy tworzeniu nazw niższych szczebli).

Nazwy pełne zastosowano we wszystkich sekcjach, działach oraz pozycjach i tylko w niektórych grupowaniach z niższych poziomów. Nazwy niepełne redagowane są w taki sposób, że pomija się w nich człon stanowiący powtórzenie nazwy (lub jej części) wyższego szczebla pozostawiając jedynie człon wynikający z kryterium zastosowanego dla danego szczebla.

W celu podkreślenia opisanych "pominięć" w nazwach tych wprowadzono system myślników poprzedzających skrócone teksty, w których każdy myślnik nawiązuje do pominiętego członu kolejnego wyższego szczebla klasyfikacji.

W praktyce w celu ustalenia pełnego brzmienia nazwy wymagającej rozwinięcia należy postępować niejako "od końca". Końcowy człon nazwy odczytany z PCN, o określonej ilości myślników (do 9), zazwyczaj poprzedza się kolejno członami nazw kolejnych wyższych szczebli o odpowiednio mniejszej ilości myślników i ewentualnie stosownymi fragmentami nazwy pełnej, podanej dla grupowań z poziomu grupowania o symbolu czterocyfrowym.

Niekiedy w celu utworzenia nazwy grupowania zamiast łączenia pełnych tekstów poszczególnych członów nazw niezbędne jest odpowiednie wykorzystanie podstawowych ich treści. Dotyczy to szczególnie grupowań o nazwie "pozostałe" lub "inne", których ostateczna interpretacja wymaga szczegółowego przeanalizowania i rozwinięcia nazw dla poprzedzających je wyższych szczebli.

W stosunkowo licznych przypadkach wydzielono w osobny zapis człony nazw, które nie stanowią odrębnego grupowania i w związku z tym nie posiadają symbolu.

Włączane są jednak w system myślników i biorą udział w rozwijaniu nazw skróconych.

W wielu przypadkach człony nazw nieposiadające symboli noszą cechy osobnych grupowań i mogą być wykorzystane do agregacji danych. Przy zapisie PCN na nośnikach maszynowych są one oznaczone specjalnym symbolem do celów technologicznych przetwarzania danych. Nazwy

grupowań różnych poziomów odróżniają się rodzajem czcionki. Grupowania na poziomie pozycji oraz podpozycji HS lub fragmenty nazw mające charakter ujęć macierzystych, są oznaczone na końcu tekstu dwukropkiem.

Istotnym elementem definiującym treść a więc i zakres przedmiotowy grupowań PCN są komentarze umieszczone w formie uwag na wstępie poszczególnych sekcji i działów PCN. Przy korzystaniu z PCN niezbędne jest również uwzględnianie ustaleń zawartych w "Ogólnych regułach interpretacji Scalonej Nomenklatury" przeniesionych z CN i podanych na wstępie do PCN.

4. Jednostki miar

W ewidencji i statystyce handlu zagranicznego wielkość obrotów dotyczących wszystkich grupowań wyraża się w jednostkach masy tj. kilogramach (lub jednostkach pochodnych). Ze względu na powszechność tej zasady w tablicach klasyfikacyjnych jednostek tych nie podano.

Natomiast w przypadkach obowiązywania dla niektórych grupowań uzupełniających jednostek ich symbole cyfrowe i literowe podano w rubr. 3 i 4.

Jednostki miar umieszczone są przy grupowaniach najniższego poziomu klasyfikacyjnego.

W całej nomenklaturze wyrażenie „% masy” oznacza ułamek masowy podany w procentach, określający zawartość składników w przeliczeniu na masę wyrobu.

5. Objasnienia pozostałe

W związku z wiodącą rolą PCN w przebudowie krajowego systemu klasyfikacyjnego towarów i wyrobów pod kątem stosowania podstaw do szerokiej współpracy międzynarodowej uwzględniono w PCN również takie informacje zawarte w CN, które związane są z przynależnością do Wspólnoty Europejskiej.

Wśród tych informacji należy wymienić:

- wyróżnienia, które są powiązane ze stosownymi regulacjami Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej, poprzez uzupełnienie nazwy grupowania angielskim skrótem nazwy tej organizacji -Euratom - dział 28;
- wyróżnienie grupowań, których wykorzystywanie uzależnione jest od warunków podanych w odnośnych przepisach Wspólnoty (przez oznaczenie odnośnikiem ze stosowną notką).

Podobnie jedynie informacyjne znaczenie ma obecnie umieszczenie w PCN Działu 98 o nazwie "Kompletne zakłady przemysłowe". Wyszczególniono w nim grupy symboli PCN przewidziane na części składowe kompletnego zakładu przemysłowego, klasyfikowane w poszczególnych działach PCN.

Ponieważ angielski termin „**iron**” jest tłumaczony na polski jako „**żelazo**”, a w polskim języku technicznym „żelazo” oznacza głównie pierwiastek chemiczny, natomiast do produkcji wyrobów hutniczych wykorzystuje się stopy żelaza z węglem, takie jak żeliwo, staliwo (stal lana) i stal, wyrażenie angielskie „**of iron or (and) steel**” jest tłumaczone „**z żeliwa lub (i) stali**”.

JEDNOSTKI MIARY UZUPEŁNIAJĄCE

c/k	Karat (2×10^{-4} kg)
ce/el	Liczba ogniów
ct/l	Ładowność w tonach ¹⁾
g	Gram
gi F/S	Gram izotopów rozszczepialnych
GT	Tonaż brutto
kg H ₂ O ₂	Kilogram nadtlenu wodoru
kg C ₅ H ₁₄ ClNO	Kilogram chlorku choliny
kg K ₂ O	Kilogram tlenku potasu
kg KOH	Kilogram wodorotlenku potasu (potaż żrący)
kg met.am.	Kilogram metyloaminy
kg N	Kilogram azotu
kg NaOH	Kilogram wodorotlenku sodu (soda kaustyczna)
kg bezw.	Kilogram netto masy bezwodnej
kg P ₂ O ₅	Kilogram pentatlenku difosforu
kg 90% sdt	Kilogram substancji wysuszonej w 90%
kg U	Kilogram uranu
1000 kWh	tysiąc kilowatogodzin
l	Litr
1000 l	Tysiąc litrów
l 100% alk.	Litr czystego (100%) alkoholu
m	Metr
m ²	Metr kwadratowy
m ³	Metr sześcienny
1000 m ³	Tysiąc metrów sześciennych
para	Ilość par
szt.	Ilość sztuk
100 szt.	Sto sztuk
1000 szt.	Tysiąc sztuk
TJ	Teradžul (10^{12} dżuli)

ZNAKI, SKRÓTY I SYMBOLE

*	Odnosi się do nowych numerów kodów
INN	Międzynarodowe nazwy niezastrzeżone preparatów farmaceutycznych (publikowane przez Światową Organizację Zdrowia)
INN.M	Międzynarodowe nazwy niezastrzeżone preparatów farmaceutycznych modyfikowanych (publikowane przez Światową Organizację Zdrowia)
ISO	Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna
kB	1024 bajtów
MB	1048 576 bajtów
RON	Liczba oktanowa oznaczona metodą badawczą
% masy	ułamek masowy podany w procentach, określający zawartość składników w przeliczeniu na masę wyrobu

¹⁾ "Ładowność w tonach" (ct/l) oznacza ładowność statku wyrażoną w tonach nieobejmującą zaopatrzenia statku (paliwo, wyposażenie i zapasy żywności). Osoby na pokładzie (załoga i pasażerowie), oraz ich bagaże, są także wykluczone.